

Envirofilm 2010 v znamení Medzinárodného roku biodiverzity

Vážení čitatelia,

s prichádzajúcou jarou je tu aj čas, ktorý je už šestnást sezón neodmysliteľne spojený s Medzinárodným festivalom filmov o životnom prostredí ENVIROFILM. Brány festivalu sa už tradične otvoria v máji a po celý týždeň, počnúc od 10. do 15. mája, bude mať široká i odborná verejnosť možnosť vybrať si podľa vlastného záujmu z pestrej ponuky filmov domácej aj zahraničnej produkcie, zapojiť sa do odborných diskusií alebo sa stať účastníkom súťažno-zábavných programov pre deti aj dospelých.

Tohtoročný festival sa nesie v znamení Medzinárodného roku biodiverzity, ktorý vyhlásila Organizácia Spojených národov, s cieľom upriamiť pozornosť na pokračujúci úbytok biodiverzity a zároveň zvýšiť úroveň informovanosti verejnosti o tejto problematike. Ochrana a trvalo udržateľné využívanie biodiverzity budú ústrednou témou nielen súťažných filmov, ale aj sprievodných podujatí, akými sú napríklad už XV. ročník medzinárodnej

súťaže výtvarnej tvorivosti a mládeže *Zelený svet* alebo odborná konferencia *Krajina – Človek – Kultúra*.

Zamyslime sa spoločne nad tým, čo znamená pojem biologická diverzita – vieme, že predstavuje rozmanitosť všetkých foriem života, zahŕňa v sebe ekosystémy, rastlinné a živočíšne druhy, mikroorganizmy a ich génové informácie. Biodiverzita má výrazný vplyv na kvalitu života, zabezpečuje ekologické funkcie, pre ľudí je zdrojom potravy, liečiv a priemyselných produktov. Je teda paradoxom, že človek nadmerným využívaním prírodných zdrojov narušuje prírodné ekosystémy a ohrozuje prežitie nasledujúcich generácií. Globálna biodiverzita je tak dnes vystavená vážnej hrozbe, dochádza k nadmernej strate rastlinných a živočíšnych druhov a tiež k znehodnocovaniu biotopov. Znižovanie biologickej diverzity patrí ku globálnym problémom, ktorým sa zaoberajú mnohé medzinárodné dokumenty, programy a stratégie zamerané na jeho riešenie, v záujme zachovania života na Zemi.

Ochrana biologickej diverzity sa stala jednou z priorit medzinárodnej environmentálnej politiky, čo viedlo k prijatiu Dohovoru o biologickej diverzite v roku 1992. Slovenská republika sa stala členskou krajinou tohto dohovoru v roku 1994 a plní z neho vyplývajúce záväzky. Špecifickým strategickým dokumentom pre realizáciu dohovoru je Národná stratégia ochrany biodiverzity na Slovensku, schválená vládou a parlamentom SR v roku 1997.

Každý, kto pozná Slovensko, musí uznať, že svojimi prírodnými hodnotami patrí k najbohatším krajinám Európy. Na našom území je známych viac ako 11 tisíc rastlinných a viac ako 28 tisíc živočíšnych druhov. Zároveň však musíme konštatovať, že tak ako v iných krajinách, aj u nás sa mnohé z nich v dôsledku intenzívneho využívania prírodných zdrojov stali vzácnymi, iné sú ohrozené, ba dokonca niektoré aj vyhynuli. Dnes možno povedať, že z celkového počtu 11 246 rastlinných druhov je na Slovensku ohrozených 2 939 druhov, vyhynutých je 196 druhov. Z viac ako 28 800 živočíšnych druhov je ohrozených 2 248 druhov, pričom sa

počet rizikových druhov živočíchov za posledné 2 roky nezmenil. Ohrozených je aj 45 % druhov rýb, všetky druhy obojživelníkov a plazov, 32 % druhov vtákov a 65 % druhov cicavcov.

Čo sa týka územnej ochrany, v súčasnosti máme na Slovensku 23 veľkoplošných chránených území, teda národných parkov a chránených krajinných oblastí a 1 010 maloplošných chránených území. Celková plocha chránených území, vrátane ochranných pásiem, predstavuje 28,8 % územia SR. Slovensko má 25,2 % výmery pokrytých národným zoznamom chránených vtáčích území a 11,76 % územia európskeho významu v rámci systému NATURA 2000, čo predstavuje percentuálne jeden z najväčších podielov v Európskej únii. Národný zoznam území európskeho významu obsahuje 389 území s celkovou výmerou viac ako 500 000 ha.

Dovoľte mi na záver pripomenúť, že podstatou úspechu, teda zachovania biologickej rozmanitosti, je záujem a pozitívny prístup každého človeka k jeho životnému prostrediu. Ľudia síce nie sú jediným faktorom, ktorý ovplyvňuje biologickú rozmanitosť, ale v našej dobe sa stal práve človek tým kľúčovým, ktorý môže rozhodnúť o zachovaní sveta tak, ako ho poznáme. Je potrebné si uvedomiť, že príroda bez človeka žiť dokáže, ale človek bez prírody nie.

Pevne verím, že aj festival Envirofilm 2010 so svojimi sprievodnými podujatiami výraznou mierou prispieje k uvedomeniu si hodnoty biodiverzity pre život na Zemi, k pestovaniu pozitívneho vzťahu k okolitému prostrediu, a tým aj k zlepšovaniu kvality životného prostredia. Návštevníkom festivalu želim veľa pekných zážitkov, nových poznatkov a možno aj nových predsavzatí.

Jozef Medved'
Minister životného prostredia SR

